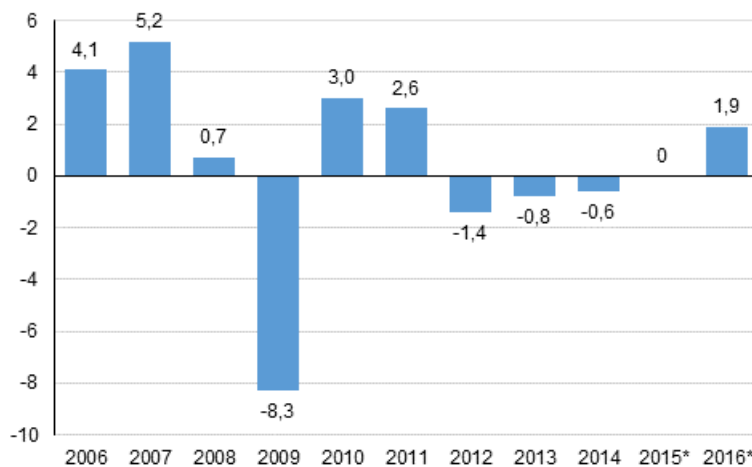

Kansantalouden tilinpito 2016

Bruttokansantuote kasvoi 1,9 prosenttia viime vuonna

Suomen bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 1,9 prosenttia vuonna 2016 Tilastokeskuksen tarkistettujen ennakkotietojen mukaan. Maaliskuussa julkaistujen ennakkotietojen mukaan kasvu oli 1,4 prosenttia. Kansantuote tarkentui, koska erityisesti eri alojen tuotantopanoksina käytetyistä väli tuotteista saatiin uusia tietoja. Bruttokansantuote eli tavaroiden ja palveluiden tuotannossa aikaansaatu arvonlisäys oli 216 miljardia euroa.

Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia

Lähes kaikkien päätoimialojen arvonlisäys kasvoi vuonna 2016.

Käyvin hinnoin tarkasteltuna arvonlisäys kasvoi eniten rakentamisessa, maa-, metsä- ja kalataloudessa, liike-elämän palveluissa, muissa palveluissa, informaatio- ja viestintäpalveluissa sekä kiinteistöalalla, joka sisältää myös laskennallisen asuntojen omistuksen. Arvonlisäys väheni hiukan energia- ja vesihuollossa, julkisessa hallinnossa sekä koulutuksessa.

Arvonlisäyksen volyymi kasvoi eniten rakentamisessa, maa-, metsä- ja kalataloudessa sekä liike-elämän palveluissa. Myös kaupan, informaatio- ja viestinnän, tehdasteollisuuden, kiinteistöalan ja muiden palveluiden toimialoilla volyymi kasvoi edellisestä vuodesta. Arvonlisäyksen volyymi supistui energia- ja vesihuollossa sekä julkisessa hallinnossa.

Kotitalouksien kulutus ja yksityiset investoinnit lisäsivät kysyntää

Kansantalouden kysyntää lisäsi erityisesti kotitalouksien kulutus, jonka volyymi kasvoi 1,9 prosenttia. Yksityisten kulutusmenojen volyymi kasvoi 1,8 prosenttia ja julkisten kulutusmenojen volyymi 1,2 prosenttia.

Investointien volyymi kasvoi 7,2 prosenttia. Yksityiset investoinnit kasvoivat 7,9 prosenttia ja julkiset investoinnit 3,9 prosenttia. Erityisesti rakennusinvestoinnit sekä kone- ja laiteinvestoinnit kasvoivat. Sen sijaan investoinnit tutkimukseen ja kehittämiseen sekä tietokoneohjelmistoihin vähenivät hieman.

Viennin volyymi kasvoi 1,3 prosenttia vuonna 2016 ja tuonnin volyymi kasvoi 4,4 prosenttia. Tuontihinnat alenivat selvästi enemmän kuin vientihinnat, tuonti lisääntyi käyvin hinnoin laskettuna viennin hieman supistuessa. Tavaroiden vienti supistui, mutta tavaroiden tuonnin arvo kasvoi. Palveluiden vienti ja tuonti pysyivät edellisen vuoden suuruisina.

Nettokansantulo kasvoi viime vuonna reaalisesti 3,1 prosenttia eli selvästi enemmän kuin bruttokansantuote, koska vaihtosuhte eli vienti- ja tuontihintojen suhde parani.

Yritysten voitot kasvoivat

Yritysten varsinaisen toiminnan voittoja kuvaava toimintaylijäämä kasvoi 3 prosenttia edellisestä vuodesta. Myös yritysten yrittäjätulo lisääntyi 3 prosenttia, koska omaisuustulot ja -menot muuttuivat yhtä paljon. Yrittäjätulo ottaa huomioon myös omaisuustulot ja maksetut korot ja maanvuokrat ja se vastaa karkeasti voittoa ennen verojen ja osinkojen maksua.

Yritysten nettoluotonanto eli rahoitusasema oli 8,7 miljardia euroa ylijäämäinen, kun ylijäämä edellisenä vuonna oli 8,2 miljardia euroa. Rahoitusasema parani voittojen kasvun myötä, vaikka myös yritysten investoinnit kasvoivat.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 3,8 miljardia euroa alijäämäinen, kun alijäämä edellisenä vuonna oli 5,7 miljardia euroa. Alijäämä oli viime vuonna 1,8 prosenttia suhteessa bruttokansantuoteeseen, mikä alitti EU:ssa päätetyn 3 prosentin viitearvon.

Valtionhallinnon rahoitusasema oli viime vuonna kahdeksatta vuotta peräkkäin huomattavan alijäämäinen. Alijäämä (nettoluotonotto) oli 5,8 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 6,3 miljardia euroa. Paikallishallinnon (kuntien ja kuntayhtymien ym.) alijäämä eli nettoluotonotto oli 0,9 miljardia euroa. Työeläkelaitosten nettoluotonannon ylijäämä pieneni edellisestä vuodesta 2,4 miljardiin euroon. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvonnmuutoksia. Muut sosiaaliturvarahastot olivat 0,5 miljardia euroa ylijäämäisiä oltuaan edellisenä vuonna 0,8 miljardia euroa alijäämäisiä.

Julkisen talouden kokoa kuvaava julkisyhteisöjen osuus bruttoarvonlisäyksestä oli 19,7 prosenttia vuonna 2016, kun se edellisenä vuonna oli 20,4 prosenttia.

Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo kasvoi reaalisesti 1,2 prosenttia. Kotitalouksien oikaistu käytettävissä oleva tulo kasvoi reaalisesti 0,8 prosenttia. Oikaistu tulo sisältää myös hyvinvointipalvelut eli julkisyhteisöjen ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut.

Kotitalouksien saama palkkatulo kasvoi 1,5 prosenttia ja sosiaalietuudet 1,8 prosenttia. Palkkatulot kasvoivat työllisyyden nousun takia. Sosiaalietuuksia kasvatti muun muassa eläkeläisten lukumäärän kasvu. Kotitalouksien omaisuus- ja yrittäjätulot kasvoivat 6,4 prosenttia.

Kansantalouden vuositilinpäivän PDF-muotoista taulukkopakettia ei enää jatkossa tehdä. Julkaisu on sisältänyt keskeiset pääagregaatit sekä sektoreittaiset tiedot kymmenen vuoden ajalta. Vastaavat tiedot ovat saatavissa Tilastokeskuksen [StatFin-tietokannasta](#).

Sisällys

1. Bruttokansantuote kasvoi 1,9 prosenttia viime vuonna.....	4
1.1 Tuotannon kehityksessä vaihtelua toimialoittain.....	4
1.2 Kotitalouksien kulutus ja yksityiset investoinnit lisäsivät kysyntää.....	5
1.3 Työpanos melkein ennallaan viime vuonna.....	5
1.4 Hinnat nousivat vähän.....	5
1.5 Kansantulo kasvoi reaalisesti 3,1 prosenttia.....	6
1.6 Yritysten voitot kasvoivat	6
1.7 Julkisen talouden alijäämä 1,8 prosenttia bruttokansantuotteesta.....	7
1.8 Kotitalouksien reaalitulot kasvoivat prosentin.....	7
1.9 Vaihtotaseen alijäämä 3,0 miljardia euroa.....	8
1.10 Seuraava tarkistus tammikuussa 2018.....	8

Taulukot

Liitetaulukot

Bruttokansantuote (BKT) markkinahintaan 1975-2016*.....	9
---	---

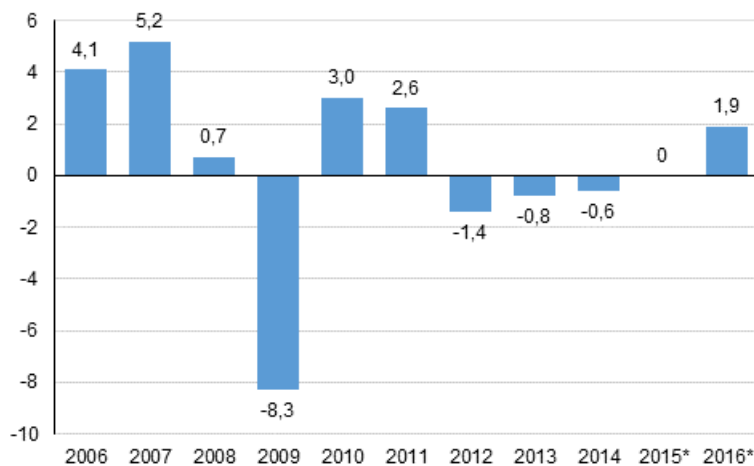
Kuviot

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia.....	4
Kuvio 2. Arvonlisäyksen muutos käyvin hinnoin vuonna 2016, prosenttia.....	5
Kuvio 3. Yritykset, varsinaisen toiminnan liikevoitto (toimintaylijäämä, vasen pylväs) ja nettosäästö (oikea pylväs), miljardia euroa.....	6
Kuvio 4. Julkisyhteisöjen ylijäämä/alijäämä, prosenttia bruttokansantuotteesta.....	7
Kuvio 5. Kotitalouksien käytettävissä olevan reaalitulon (vasen pylväs) ja kotitalouksien oikaistun reaalitulon (oikea pylväs) vuosimuutos, prosenttia.....	8
Tietojen tarkentuminen.....	10
Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito.....	11

1. Bruttokansantuote kasvoi 1,9 prosenttia viime vuonna

Suomen bruttokansantuotteen volyymi kasvoi Tilastokeskuksen tarkistettujen ennakkotietojen mukaan 1,9 prosenttia vuonna 2016. Maaliskuussa julkaistujen ennakkotietojen mukaan kasvu oli 1,4 prosenttia. Kansantuote tarkentui, koska erityisesti eri alojen tuotantopanoksina käytetyistä välituotteista saatiin uusia tietoja. Suomen kansantalous kasvoi vuonna 2016 neljän taantumavuoden jälkeen. Myös vuoden 2015 kansantalouden tilinpitoa tarkistettiin, mutta muutokset olivat vähäisiä.

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia

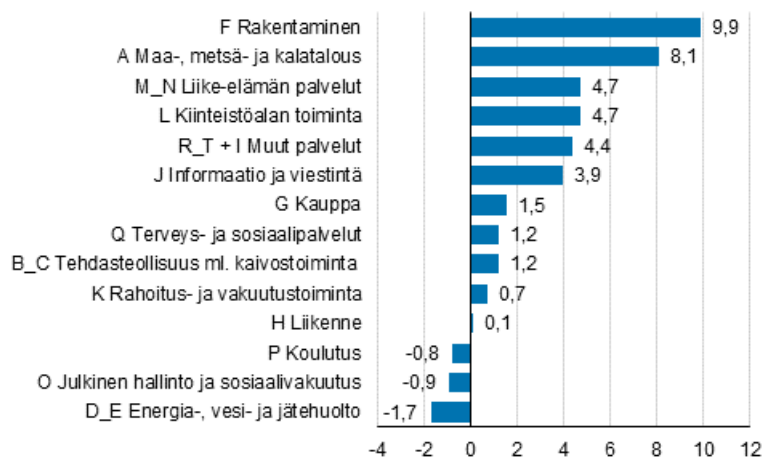
Bruttokansantuote eli tavaroiden ja palveluiden tuotannossa aikaansaatu arvonlisäys oli vuonna 2016 käyvin hinnoin 216 miljardia euroa. Bruttokansantuote oli asukasta kohti 39 200 euroa.

Taloudellista hyvinvointia kuvaava kotitalouksien oikaistu käytettävissä oleva tulo kasvoi vuonna 2016 reaalisesti 0,8 prosenttia. Kotitalouksien oikaistuun tuloon luetaan nettotulojen lisäksi myös julkisen sektorin ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat hyvinvointipalvelut, kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut.

1.1 Tuotannon kehityksessä vaihtelua toimialoittain

Käyvin hinnoin tarkasteltuna arvonlisäys kasvoi eniten rakentamisessa, maa-, metsä- ja kalataloudessa, liike-elämän palveluissa, muissa palveluissa, informaatio- ja viestintäpalveluissa sekä kiinteistöalalla, joka sisältää myös laskennallisen asuntojen omistuksen. Arvonlisäys väheni hiukan energia- ja vesihuollossa, julkisessa hallinnossa sekä koulutuksessa.

Kuvio 2. Arvonlisäyksen muutos käyvin hinnoin vuonna 2016, prosenttia.

Arvonlisäyksen volyymi kasvoi eniten rakentamisessa, maa-, metsä- ja kalataloudessa sekä liike-elämän palveluissa. Myös kaupan, informaatio- ja viestinnän, tehdasteollisuuden, kiinteistöalan ja muiden palveluiden toimialoilla volyymi kasvoi edellisestä vuodesta. Arvonlisäyksen volyymi supistui energia- ja vesihuollossa sekä julkisessa hallinnossa.

1.2 Kotitalouksien kulutus ja yksityiset investoinnit lisäsivät kysyntää

Kansantalouden kysyntää lisäsi erityisesti kotitalouksien kulutus, jonka volyymi kasvoi 1,9 prosenttia. Yksityisten kulutusmenojen volyymi kasvoi 1,8 prosenttia ja julkisten kulutusmenojen volyymi 1,2 prosenttia. Kulutusmenojen suhde bruttokansantuotteeseen oli 79,2 prosenttia.

Investointien volyymi kasvoi 7,2 prosenttia. Yksityiset investoinnit kasvoivat 7,9 prosenttia ja julkiset investoinnit 3,9 prosenttia. Erityisesti rakennusinvestoinnit sekä kone- ja laiteinvestoinnit kasvoivat. Sen sijaan investoinnit tutkimukseen ja kehittämiseen sekä tietokoneohjelmistoihin vähenivät hieman. Investointiaste eli investointien suhde bruttokansantuotteeseen nousi 21,5 prosenttiin.

Viennin volyymi kasvoi 1,3 prosenttia vuonna 2016 ja tuonnin volyymi kasvoi 4,4 prosenttia. Tuontihinnat alenivat selvästi enemmän kuin vientihinnat, tuonti lisääntyi käyvin hinnoin laskettuna viennin hieman supistuessa. Tavaroiden vienti supistui, mutta tavaroiden tuonnin arvo kasvoi. Palveluiden vienti ja tuonti pysyivät edellisen vuoden suuruisina. Viennin suhde bruttokansantuotteeseen aleni 35,2 prosenttiin ja tuonnin suhde 36,5 prosenttiin.

1.3 Työpanos melkein ennallaan viime vuonna

Työllisten määrä lisääntyi kansantalouden tilinpidon mukaan viime vuonna 12 500 henkeä eli 0,5 prosenttia. Työpaikat lisääntyivät eniten rakentamisessa ja liike-elämän palveluissa. Työpaikat vähenivät eniten tehdasteollisuudessa sekä maa- ja metsätaloudessa. Tehdyt työtunnit lisääntyivät 14,8 miljoonaa tuntia eli 0,4 prosenttia.

Koko kansantalouden työn tuottavuus eli kiinteähintainen bruttoarvonlisäys jaettuna tehdyillä työtunneilla parani viime vuonna 1,2 prosenttia.

1.4 Hinnat nousivat vähän

Koko kansantalouden hintataso kohosi viime vuonna bruttokansantuotteen hintaindeksillä mitattuna 0,9 prosenttia. Sen sijaan yksittäisten tuotteiden hinnannuutokset saattoivat olla suuriakin.

Kuluttajahintaindeksi nousi viime vuonna 0,4 prosenttia, mutta kotitalouksien kulutusmenojen hintaindeksi kansantalouden tilinpidossa nousi 0,9 prosenttia. Kansantalouden tilinpidossa asumispalveluiden hintaa

mitataan vuokrien muutoksella, kun kuluttajahintaindeksissä otetaan huomioon myös omistusasumisen menot. Myös vakuutus- ja rahoituspalveluiden hintakehitystä mitataan kansantalouden tilinpidossa eri tavalla kuin kuluttajahintaindeksissä.

Vaihtosuhte parani 0,9 prosenttia, koska tuontihinnat laskivat 2,8 prosenttia, mutta vientihinnat vain 1,9 prosenttia.

1.5 Kansantulo kasvoi reaalisesti 3,1 prosenttia

Nettokansantulo kasvoi viime vuonna nimellisesti 3,5 prosenttia ja oli henkeä kohti 32 300 euroa. Reaalisesti nettokansantulo kasvoi 3,1 prosenttia eli enemmän kuin bruttokansantuote, koska vaihtosuhte parani. Suomen bruttokansantulo oli viime vuonna 218 miljardia euroa. Se oli hieman suurempi kuin bruttokansantuote, koska omaisuustulot ulkomailta olivat suuremmat kuin omaisuusmenot ulkomaille.

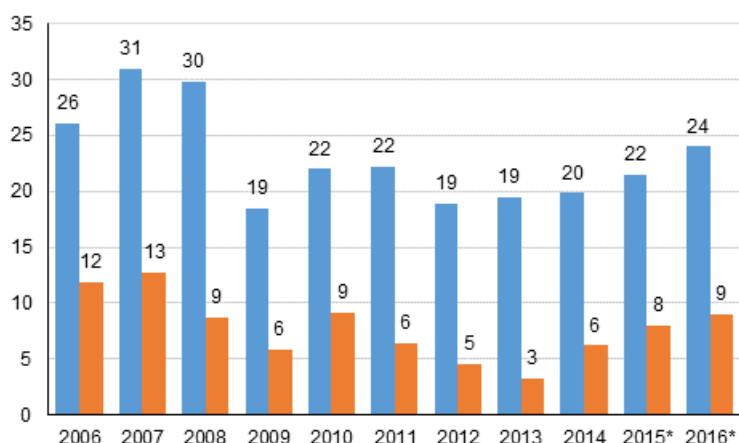
Kotitalouksien palkkatulot kasvoivat 1,5 prosenttia ja työnantajain sosiaalivakuutusmaksut 2,5 prosenttia vuonna 2016. Yhteensä palkansaajakorvausten osuus kansantulosta oli 58,7 prosenttia. Edellisenä vuonna osuus oli 59,8 prosenttia. Kansantalouden omaisuus- ja yrittäjätulot kasvoivat 6,5 prosenttia ja niiden osuus kansantulosta nousi 25,2 prosenttiin. Edellisenä vuonna osuus oli 24,5 prosenttia.

1.6 Yritysten voitot kasvoivat

Yritysten varsinaisen toiminnan voittoja kuvaava toimintaylijäämä kasvoi 3 prosenttia edellisestä vuodesta. Myös yritysten yrittäjätulo lisääntyi 3 prosenttia, koska omaisuustulot ja -menot muuttuivat yhtä paljon. Yrittäjätulo ottaa huomioon myös omaisuustulot ja maksetut korot ja maanvuokrat ja se vastaa karkeasti voittoa ennen verojen ja osinkojen maksua.

Välittömiä veroja yritykset maksoivat viime vuonna 8 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Osinkoja yritysten arvioidaan maksaneen 5 prosenttia vähemmän. Yritysten nettosäästö kasvoi edellisestä vuodesta 1,5 miljardia euroa.

Kuvio 3. Yritykset, varsinaisen toiminnan liikevoitto (toimintaylijäämä, vasen pylväs) ja nettosäästö (oikea pylväs), miljardia euroa

Yritysten nettoluotonanto eli rahoitusasema oli 8,7 miljardia euroa ylijäämäinen, kun ylijäämä edellisenä vuonna oli 8,2 miljardia euroa. Rahoitusasema parani voittojen kasvun myötä, vaikka myös yritysten investoinnit kasvoivat.

Rahoitus- ja vakuutuslaitosten rahoitusasema oli 0,3 miljardia euroa alijäämäinen. Rahoituslaitosten palkkiotuotot kasvoivat 6 prosenttia ja korkokate (välilliset rahoituspalvelut) pysyi edellisen vuoden suuruisena. Rahoituslaitosten toimintaylijäämä supistui 0,1 miljardia euroa, mihin vaikutti pääosin välituotekäytön kasvu sekä luottolaitoksilta kerätty EU-vakaumusmaksu. Sekä rahoituslaitosten että vakuutuslaitosten arvonlisäykset pysyivät lähes ennallaan, myös rahoitus- ja vakuutuslaitosten toimintaylijäämä pysyi edellisen vuoden tasolla.

1.7 Julkisen talouden alijäämä 1,8 prosenttia bruttokansantuotteesta

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 3,8 miljardia euroa alijäämäinen, kun alijäämä edellisenä vuonna oli 5,7 miljardia euroa. Alijäämä oli viime vuonna 1,8 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, mikä alitti EU:ssa päätetyn 3 prosentin viitearvon.

Valtionhallinnon rahoitusasema oli viime vuonna kahdeksatta vuotta peräkkäin huomattavan alijäämäinen. Alijäämä (nettoluotonotto) oli 5,8 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 6,3 miljardia euroa.

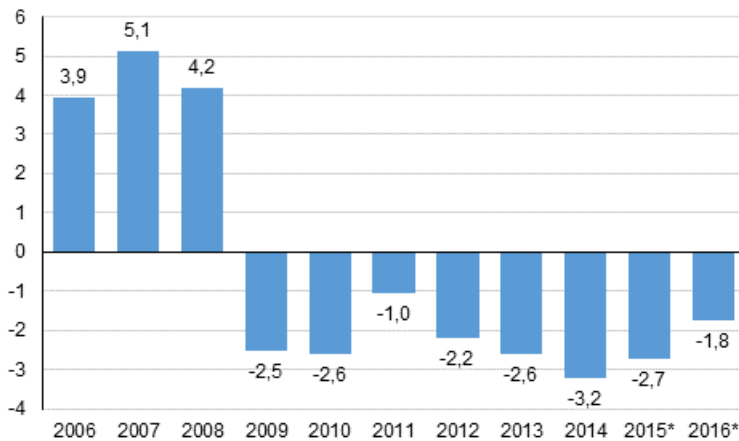
Valtion verotulot kasvoivat 4,5 prosenttia. Eniten kasvoivat tulot arvonlisäverosta, myös tulot yhteisöjen tuloveroista sekä energiaveroista lisääntyivät.

Maksetut tulonsiirrot kunnille ja kuntayhtymille (ml. arvonlisäveron palautus) kasvoivat 4,4 prosenttia. Tulonsiirrot sosiaaliturvarahastoille lisääntyivät 2,5 prosenttia. Valtion kulutusmenot kasvoivat 3,0 prosenttia ja investoinnit 4,5 prosenttia.

Paikallishallinnon (kuntien ja kuntayhtymien ym.) alijäämä eli nettoluotonotto oli 0,9 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 1,3 miljardia euroa. Kuntien verotulot pysyivät edellisen vuoden tasolla. Kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 0,4 prosenttia lähinnä palveluostojen takia, ja investointien arvioidaan kasvaneen 1,5 prosenttia.

Työeläkelaitosten nettoluotonannon ylijäämä pieneni edellisestä vuodesta. Ylijäämä oli nyt 2,4 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 2,7 miljardia euroa. Ylijäämää pienensi maksettujen eläke-etuuksien kasvu. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvonmuutoksia. Eläkemaksutulot kasvoivat 0,4 prosenttia ja työeläkelaitosten maksamat työeläkkeet 3,5 prosenttia pääasiassa eläkeläisten lukumäärän kasvun takia. Muut sosiaaliturvarahastot olivat 0,5 miljardia euroa ylijäämäisiä oltuaan edellisenä vuonna 0,8 miljardia euroa alijäämäisiä.

Kuvio 4. Julkisyhteisöjen ylijäämä/alijäämä, prosenttia bruttokansantuotteesta

Julkisen talouden kokoa kuvaava julkisyhteisöjen osuus bruttoarvonlisäyksestä oli 19,7 prosenttia vuonna 2016, kun se edellisenä vuonna oli 20,4 prosenttia. Julkisten kokonaismenojen suhde bruttokansantuotteeseen aleni 55,8 prosenttiin. Edellisenä vuonna suhde oli 56,9 prosenttia. Julkiset kokonaismenot sisältävät huomattavan määrän julkisen sektorin sisäisiä menoja, jotka sisältyvät laskelmaan kahteen kertaan.

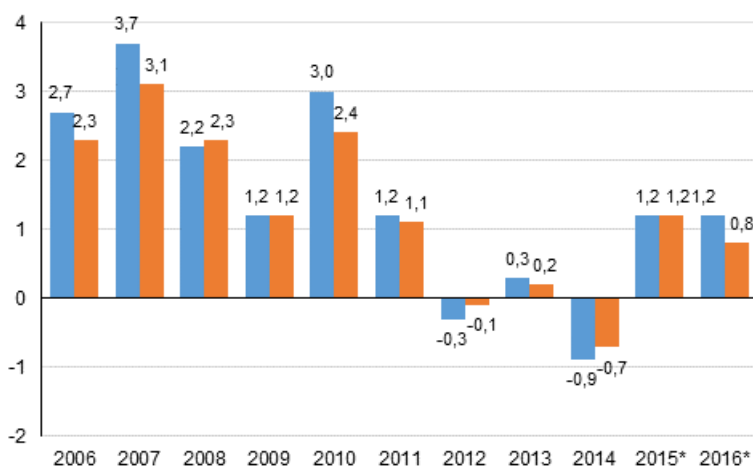
Veroaste eli verojen ja veronluonteisten maksujen suhde bruttokansantuotteeseen oli viime vuonna 44,1 prosenttia. Veroaste kasvoi 0,2 prosenttiyksikköä edellisvuodesta.

1.8 Kotitalouksien reaalitytulot kasvoivat prosentin

Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo kasvoi vuonna 2016 nimellisesti 1,8 prosenttia ja reaalisesti 1,2 prosenttia. Kotitalouksien oikaistu käytettävissä oleva tulo kasvoi nimellisesti 1,4 prosenttia ja reaalisesti

0,8 prosenttia. Oikaistu tulo sisältää myös hyvinvointipalvelut eli julkisyhteisöjen ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut.

Kuvio 5. Kotitalouksien käytettävissä olevan reaalitulon (vasen pylväs) ja kotitalouksien oikaistun reaalitulon (oikea pylväs) vuosimuutos, prosenttia.

Kotitalouksien saama palkkatulo kasvoi 1,5 prosenttia ja sosiaalietuudet 1,8 prosenttia. Palkkasumma kasvoi työllisyyden nousun takia. Sosiaalietuuksia kasvatti muun muassa eläkeläisten lukumäärän kasvu. Kotitalouksien omaisuus- ja yrittäjätulot kasvoivat 6,4 prosenttia. Kotitalouksien maksamat välittömät verot ja pakolliset maksut kasvoivat 2,5 prosenttia.

Kotitalouksien kulutusmenot kasvoivat vuonna 2016 nimellisesti 2,8 prosenttia ja reaalisesti 1,9 prosenttia. Asumisen osuus kulutusmenoista kasvoi hiukan 28,4 prosenttiin. Kotitalouksien säästämistä eli säästön suhde käytettävissä olevaan tuloon oli negatiivinen vuonna 2016, ollen -0,9 prosenttia.

Kotitalouksien kiinteät investoinnit lähinnä asuntoihin kasvoivat nimellisesti 14,9 prosenttia. Kotitalouksien rahoitusasema oli 6,3 miljardia euroa alijäämäinen, kun alijäämä oli edellisenä vuonna 3,7 miljardia euroa.

Kotitalouksien velkaantumista kasvoi edelleen ja oli vuoden 2016 lopussa 126,4 prosenttia eli 2,2 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuotta aiemmin. Velkaantumista on rahoitustilinpidon mukaisten lainojen suhde vuoden käytettävissä olevaan nettotuloon.

1.9 Vaihtotaseen alijäämä 3,0 miljardia euroa

Suomen vaihtotase oli viime vuonna 3,0 miljardia euroa alijäämäinen. Tavarakauppa oli 0,2 miljardia euroa ylijäämäinen, kun myös tuonti arvotetaan FOB-hintaan (vientimaan rajalla) eikä CIF-hintaan (tuontimaan rajalla) toisin kuin tullin ulkomaankauppatilastossa. Sen sijaan palveluiden kaupan tase oli 2,9 miljardia euroa alijäämäinen.

Ulkomailta saatiin 1,6 miljardia euroa enemmän omaisuustuloja kuin sinne maksettiin omaisuusmenoja. Tulonsiirtoja ulkomaille maksettiin huomattavasti enemmän kuin sieltä saatiin tulonsiirtoja. Tiedot omaisuustuloista ja -menoista ovat edelleen hyvin ennakkollisia.

1.10 Seuraava tarkistus tammikuussa 2018

Vuosien 2015 ja 2016 kansantalouden tilinpitoa tarkistetaan seuraavan kerran tammikuussa 2018. Tarkistetut ennakkotiedot perustuvat 7.7.2017 käytettävissä olleisiin tietoihin talouskehityksestä. Tarkempia tietoja kansantalouden tilinpidon menetelmistä löytyy Tilastokeskuksen internetsivuilta:

<http://tilastokeskus.fi/til/vtp/men.html>

Liitetaulukot

Bruttokansantuote (BKT) markkinahintaan 1975-2016*

Vuosi	Käypiin hintoihin, milj. euroa	Viitevuoden 2010 hintoihin, milj. euroa	Arvon muutos, %	Volyymin muutos, %	Hinnan muutos, %	BKT asukasta kohti, euroa
1975	18 154	78 581	.	.	.	3 853
1976	20 615	78 988	13,6	0,5	13,0	4 362
1977	22 627	79 268	9,8	0,4	9,4	4 775
1978	25 065	81 759	10,8	3,1	7,4	5 274
1979	29 070	87 630	16,0	7,2	8,2	6 101
1980	33 682	92 601	15,9	5,7	9,6	7 047
1981	38 094	93 799	13,1	1,3	11,7	7 936
1982	42 831	96 695	12,4	3,1	9,1	8 873
1983	47 790	99 714	11,6	3,1	8,2	9 842
1984	53 498	102 918	11,9	3,2	8,5	10 959
1985	58 285	106 558	8,9	3,5	5,2	11 890
1986	62 740	109 463	7,6	2,7	4,8	12 757
1987	67 751	113 359	8,0	3,6	4,3	13 737
1988	76 754	119 265	13,3	5,2	7,7	15 517
1989	85 929	125 333	12,0	5,1	6,5	17 309
1990	91 010	126 181	5,9	0,7	5,2	18 252
1991	86 962	118 717	-4,4	-5,9	1,6	17 345
1992	84 852	114 771	-2,4	-3,3	0,9	16 829
1993	85 748	113 928	1,1	-0,7	1,8	16 925
1994	90 768	118 416	5,9	3,9	1,8	17 839
1995	98 556	123 399	8,6	4,2	4,2	19 295
1996	102 060	127 913	3,6	3,7	-0,1	19 916
1997	110 738	135 911	8,5	6,3	2,1	21 545
1998	120 382	143 288	8,7	5,4	3,1	23 359
1999	126 923	149 656	5,4	4,4	0,9	24 571
2000	136 261	158 089	7,4	5,6	1,6	26 325
2001	144 437	162 170	6,0	2,6	3,3	27 841
2002	148 289	164 895	2,7	1,7	1,0	28 514
2003	151 569	168 183	2,2	2,0	0,2	29 075
2004	158 477	174 786	4,6	3,9	0,6	30 312
2005	164 387	179 646	3,7	2,8	0,9	31 335
2006	172 614	186 930	5,0	4,1	0,9	32 777
2007	186 584	196 623	8,1	5,2	2,8	35 280
2008	193 711	198 040	3,8	0,7	3,1	36 457
2009	181 029	181 664	-6,5	-8,3	1,9	33 908
2010	187 100	187 100	3,4	3,0	0,4	34 885
2011	196 869	191 910	5,2	2,6	2,6	36 536
2012	199 793	189 173	1,5	-1,4	3,0	36 903
2013	203 338	187 738	1,8	-0,8	2,6	37 385
2014	205 474	186 552	1,1	-0,6	1,7	37 615
2015*	209 581	186 536	2,0	-0,0	2,0	38 241
2016*	215 615	190 130	2,9	1,9	0,9	39 236

*Ennakotieto

Tietojen tarkentuminen

Volyymin vuosimuutosten tarkentuminen, %

		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bruttokansantuote markkinahintaan	1. julkistus	5,5	4,4	0,9	-7,8	3,1	2,9	-0,2	-1,4	-0,1	0,4	1,6
	Edellinen julkistus	4,1	5,2	0,7	-8,3	3,0	2,6	-1,4	-0,8	-0,6	0,3	1,4
	Uusin julkistus	4,1	5,2	0,7	-8,3	3,0	2,6	-1,4	-0,8	-0,6	-0,0	1,9
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	-1,4	0,8	-0,2	-0,5	-0,1	-0,3	-1,2	0,6	-0,5	-0,4	0,3
Tuonti	1. julkistus	5,4	4,1	-1,3	-22,3	2,6	0,1	-3,7	-1,8	-1,4	-1,2	2,0
	Edellinen julkistus	6,7	7,4	7,9	-16,9	6,5	6,0	1,6	0,5	-1,3	3,1	2,5
	Uusin julkistus	6,7	7,4	7,9	-16,9	6,5	6,0	1,6	0,5	-1,3	3,2	4,4
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	1,3	3,3	9,2	5,4	3,9	5,9	5,3	2,3	0,1	4,4	2,4
Vienti	1. julkistus	10,7	4,8	-1,1	-24,3	5,1	-0,8	-1,4	0,3	-0,4	0,4	0,7
	Edellinen julkistus	10,1	9,1	6,6	-20,1	6,2	2,0	1,2	1,1	-2,7	2,0	0,5
	Uusin julkistus	10,1	9,1	6,6	-20,1	6,2	2,0	1,2	1,1	-2,7	0,8	1,3
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	-0,6	4,3	7,7	4,2	1,1	2,8	2,6	0,8	-2,4	0,5	0,6
Kulutusmenot	1. julkistus	2,3	2,8	1,9	-1,3	1,9	2,6	1,4	-0,3	-0,1	0,8	1,4
	Edellinen julkistus	3,2	2,8	2,0	-1,4	2,1	2,0	0,4	0,0	0,4	1,1	1,5
	Uusin julkistus	3,2	2,8	2,0	-1,4	2,1	2,0	0,4	0,0	0,4	1,1	1,6
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	0,9	0,0	0,1	-0,1	0,2	-0,6	-1,0	0,3	0,4	0,3	0,2
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	1. julkistus	5,1	7,6	1,0	-13,4	0,8	4,6	-2,9	-4,6	-5,1	-1,1	5,2
	Edellinen julkistus	1,3	10,0	0,3	-12,5	1,1	4,1	-1,9	-4,9	-2,6	1,1	5,2
	Uusin julkistus	1,3	10,0	0,3	-12,5	1,1	4,1	-1,9	-4,9	-2,6	0,7	7,2
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	-3,8	2,4	-0,7	0,9	0,3	-0,5	1,0	-0,3	2,5	1,8	1,9

Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1

Kansantalouden tilinpito on laaja, tilastoihin perustuva kokonaisjärjestelmä, jolla kuvataan kansantalouden toimintaa. Kansantalouden tilinpidon tarkoituksena on tuottaa taloustoimiin ja niiden luokituksiin perustuva systemaattinen kuva kansantalouden rakenteesta ja sen muutoksista.

Kansantalouden tilinpidossa kuvataan kaikkien kansantaloudessa toimivien yksiköiden taloudellista (eli rahassa mitattavaa) toimintaa. Tilinpidossa esitetään Suomen kansantalouden tilaa ja kehitystä kuvaavat keskeiset tunnusluvut, bruttokansantuote ja bruttokansantulo sekä näiden komponentit. Kansantalouden tuotantoa, tuloja, tulojen käyttöä ja pääoman muodostusta kuvataan sektoreittain. Tuotanto-, työllisyys- ja pääoman muodostustiedot esitetään myös toimialoittain. Kansantalouden tilinpitoa voidaan käyttää analysoitaessa kansantalouden rakennetta, yksittäisiä osia tai piirteitä, kansantalouden kehitystä ajankohdasta toiseen tai kansantalouden suhdetta toisiin kansantalouksiin.

1.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmä käyttää kuvauksessaan tilastoyksiköitä ja niiden ryhmittelyjä (institutionaaliset yksiköt ja sektorit; toimipaikat ja toimialat; kotimaa ja ulkomaat; virrat ja varannot; tuotteet panos-tuotoskehikossa). Yksiköiden välillä ja sisällä tapahtuvia taloustoimia käytetään tilinpidon kuvauksen välineenä. Keskeisiä käsitteitä ovat bruttokansantuote, (brutto)kansantulo, käytettävissä oleva tulo, kulutusmenot, säästö ja nettoluotonanto /-otto. Käytetyt luokitukset liittyvät tilastoyksiköihin: institutionaalinen sektoriluokitus, toimialaluokitus, tuottajatyypiluokitus, tuoteluokitus, tasapainoerien ja taloustoimien luokitus, julkisyhteisöjen tehtäväluokitus, kulutus- ja pääomatarvikkeiden luokitukset. Kansantalouden tilinpito käyttää laajasti Tilastokeskuksen talous- ja sosiaalitalastoja, lisäksi käytetään hallinnollisia aineistoja mm. julkisen talouden laskelmia sekä Tilastokeskuksen ulkopuolella tuotettuja talustilastoja ja eräitä erityistilastoja ja -tietoja suoraan niiden tuottajilta.

1.3

Pääomakantalaskelmissa kuvataan kansantalouden tavaroiden ja palvelujen tuotannossa käytettävää kiinteää pääomavarantoa, fyysistä poistumaa sekä arvon vähenemistä eli pääoman kulumista. Pääomakantalaskelmien tietoja käytetään kansantalouden tilinpidon mm. kiinteän pääoman kulumisen estimaatteina sekä tuottavuuslaskelmissa. Kiinteän pääoman varanto on keskeinen lähtökohta kansanvarallisuuden määrittämisessä.

1.4

Kansantalouden tilinpidon historialliset sarjat pohjautuvat ns. kasvututkimukseen eli tutkimusprojektiin, jossa sarjojen pohjatiedot on rakennettu. Aikasarjat, joihin julkaistavat tilastot perustuvat, on julkaistu ensi kerran vuonna 1988 (Hjerpe, Riitta: Suomen talous 1860 - 1985: Kasvu ja rakennemuutos. Suomen Pankin julkaisuja, Kasvututkimuksia XIII). Tilastokeskus on jatkanut tutkimuksen aikasarjoja tilastovuodesta 1975 eteenpäin päivittyneillä kansantalouden tilinpidon tiedoilla. Aikasarjojen volyyymi- ja hintaindeksit on ketjutettu ja käypähintaiset tiedot ovat ketjuttamattomia.

1.5

Kansantalouden tilinpitoa koskeva perussäädös on Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetus 549/2013 (EKT 2010). Se perustuu kansainväliseen kansantalouden tilinpidon suositukseen System of National Accounts, 2008. EU:n tasolla on lisäksi runsaasti tarkentavaa lainsäädäntöä ja ohjeistusta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

2.1

Kansantalouden tilinpito on muista talous- ja sosiaalitalastoista johdettu tilasto, joka laaditaan EU:n asetuksessa ja SNA:ssa määriteltyjen käsitteiden, luokitusten ja tilirakenteiden mukaisesti. Tilinpito on luonteeltaan kokonaistutkimus, jossa tulee arvioida myös ne talouden alueet, joista ei ole perustilastointia

tai rekisteröintiä saatavissa, kuten esimerkiksi harmaa talous. Kansantalouden tilinpidon kohde on määritetty alueellisesti (domestic, national) talousyksikön sijainnin mukaan ja taloustoimien luonteen mukaan. Talouden kuvaus rajataan SNA:ssa ja ESA:ssa esitetyn rajauksen mukaisesti. Esimerkiksi kotitalouksien sisällä tehtävät palkattomat kotitaloustyöt eivät ole tuotantoa kansantalouden tilinpidossa.

Pääomakantatiedot pohjautuvat kansantalouden tilinpidon kiinteän pääoman bruttomuodostustietoihin (investointeihin). Pääomakanta estimoidaan investointi-kertymämenetelmään perustuvalla laskentamallilla. Kertymämenetelmässä käytetään pitkiä investointisarjoja, hintaindeksejä sekä oletuksia pääomatarvikkeiden eloonjäämis-/kuolleisuusfunktion muodosta ja keskimääräisistä käyttöistä. Investointikertymämenetelmää täydennetään kyselyillä ja hallinnollisilla aineistoilla.

Historiallisten aikasarjojen laadintamenetelmiä on kuvailtu Hjerpen alkuperäisteoksessa. Teosta voi lukea verkossa pdf-muodossa seuraavasta linkistä: <http://www.suomenpankki.fi/pdf/43549.pdf>

Useat kansantalouden tilinpidon tiedot lasketaan sekä käypiin että kiinteisiin hintoihin. Kiinteähintaisissa laskelmissa siirryttiin vuonna 2006 takautuvasti viiden vuoden välein vaihdettavasta kiinteästä perusvuodesta vuosittain vaihtuvaan perusvuoteen eli perusvuosi on aina edellinen vuosi. Indeksikaava säilyi kuitenkin edelleen Laspeyres-tyyppisenä. Kiinteähintaiset sarjat julkaistaan viitevuoden 2010 hinnoin.

Laadintamenetelmistä löytyy lisää informaatiota osoitteesta: <http://tilastokeskus.fi/til/vtp/men.html>

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

3.1

Kansantalouden tilinpidon sisältö, käsitteet, määritelmät ja laskentamenetelmät ovat tarkasti määriteltyjä (vrt. 1.3.). EU valvoo noudattamista säännönmukaisesti ja laskentamenetelmistä on kirjoitettu EU:n määräämät yksityiskohtaiset menetelmäkuvaukset (ks. linkki kohdassa 5). Erityisesti on huomattava, että perusaineistoista puuttuvasta ns. harmaasta taloudesta on tehty erillisiä selvityksiä ja tutkimuksia ja näiden perusteella on täydennetty kansantalouden tilinpidon laskelmia.

3.2

Kansantalouden tilinpito käyttää kaikkia mahdollisia lähdeaineistoja. Näiden antama kuva taloudesta ei yleensä ole ristiriidaton. Tilinpidon laadinnassa on siten voitava päätellä eri lähteiden tiedon laatu ja käyttökelpoisuus. Käytännössä varsinkin ennakkotietojen osalta tiedot ovat puutteellisia. Tarkkuustasoa kuvastaa ennakkollisessa kansantalouden tilinpidossa oleva tilastollinen ero, joka ilmentää sitä kysynnän ja tarjonnan välistä eroavuutta, jota ei ole voitu selvittää. Ero esitetään tietoja julkaistaessa. Lopullisissa tiedoissa kysynnän ja tarjonnan tasapainotus tehdään tarkalla tuotetasolla eikä tilastollista eroa esiinny.

Kansantalouden tilinpidon sektoreittaisia nettoluotonantoja verrataan rahoitustilinpidossa laskettuihin nettoluotonantoihin, jotka perustuvat eri lähteisiin kuin ns. reaalitylinpito. Sektoreittaisten nettoluotonantojen välinen ero julkaistaan rahoitustilinpidossa.

Investointikertymämenetelmän tuottamia pääomakantatietoja verrataan Tilastokeskuksen kyselyihin ja muihin hallinnollisiin aineistoihin. Myös investointikertymämenetelmän elinikäoletuksia verrataan kyselyihin.

3.3

Tilinpidon tarkkuutta ja osuvuutta seurataan säännöllisesti ja ennakkolukujen muuttumista tarkkaillaan. Lopulliset tiedot valmistuvat noin kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Tämänkin jälkeen tehdään aika ajoin aikasarjatarkistuksia taaksepäin. Tietojen tarkentuminen on seurausta lähdeaineistojen täydentymisestä ja tarkentumisesta. Asiaa on selostettu tarkemmin kohdassa 4. (julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus).

Yksittäisten aggregaattien revisiot voivat olla huomattaviakin. Viime vuosina on esimerkiksi ulkomaisiin taloustoimiin (palvelujen vientiin ja tuontiin sekä omaisuustuloihin ja -menoihin) jouduttu joskus tekemään useiden miljardien eurojen revisioita. Myös investoinnit ja varastomuutos ovat joskus tarkentuneet paljonkin. Kaikkein vähiten revisioituvat julkisyhteisöjen tiedot.

Bruttokansantuotteen vuotuinen volyymimuutos on harvoin tarkentunut enemmän kuin yhden prosenttiyksikön ensimmäisestä ennakkotiedosta tuoreimpaan tietoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ensimmäiset vuositilinpidoen ennakkotiedot vuodesta t valmistuvat vuoden t+1 maaliskuun puolivälissä. Ensimmäinen versio on tietosisällöltään suppeampi kuin varsinainen kansantalouden tilinpito. Tietosisältö vastaa neljännesvuosittaisen kansantalouden tilinpidoen tietosisältöä (jonka ensimmäinen versio on julkaistu jo helmi-maaliskuun vaihteessa), mutta sisältää lisäksi myös sektoritilien ennakkotiedot.

Vuositilinpidoen toinen versio valmistuu vuoden t+1 heinäkuun alkupuoliskolla. Tällöin laaditaan ensimmäisen kerran kansantalouden tilinpito vuodesta t kaikkien reaalitylpidon tilien osalta ja se julkaistaan noin 90 toimialan tarkkuudella. Tarjonta- ja käyttötaulukkoja ei vielä laadita.

Kolmas versio valmistuu vuoden t+2 tammikuun lopussa ja neljäs versio, vuoden t+2 heinäkuussa. Viides versio ilmestyy vuoden t+2 joulukuussa ja sisältää yksityiskohtaiset tarjonta- ja käyttötaulukot.

Esimerkki vuoden 2014 kansantalouden tilinpidoen eri versioiden valmistumisajoista:

Versio	Valmistumiskuukausi
1	Maaliskuu 2015
2	Heinäkuu 2015
3	Tammikuu 2016
4	Heinäkuu 2016
5	Joulukuu 2016

Kun kansantalouden tilinpidoen eri versioita laaditaan, käytetään hyväksi kaikki käytettävissä olevat tiedot. Kullakin kerralla vain osa tiedoista muuttuu.

Ensimmäistä versiota laadittaessa (maaliskuussa vuonna t+1) käytettävissä ovat neljännesvuositilinpidoen lähdeaineisto sekä esimerkiksi kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot ja valtion kirjanpito tiedot 12 kuukaudelta.

Toista versiota laadittaessa (kesä-heinäkuussa vuonna t+1) useat lähteet ovat jo lopullisia, mutta esimerkiksi toimialoitteiset yritysten tilinpäätöstiedot ovat ennakkollisia.

Kolmatta versiota laadittaessa (tammikuussa vuonna t+2) uutena tietoaaineistona on käytettävissä muun muassa verotusaineisto. Lopullisina tilastoina käytettävissä ovat mm. kuntien ja kuntayhtymien taloustilastot.

Neljättä versiota laadittaessa (heinäkuussa vuonna t+2) lopullisina tilastoina ovat käytettävissä yritys- ja toimipaikkarekisteri, toimialoitteiset yritysten tilinpäätöstilastot ja teollisuuden tuotetilasto.

Viidettä versiota laadittaessa (marras-joulukuussa vuonna t+2) ei käytettävissä ole enää uusia lähdetilastoja tai aineistoja, ellei jonkin lähdetilaston ilmestyminen ole poikkeuksellisesti viivästynyt. Tässä vaiheessa laaditaan tuotekohtaiset tarjonta- ja käyttötaulukot, jotka muodostavat lopullisen kansantalouden tilinpidoen.

Vuotta t kuvaavat kansantalouden tilinpidoen luvut julkaistaan sektoritasolla maaliskuun puolivälissä t+1 sekä toimiala- ja sektoritasolla heinäkuussa t+1, tammikuussa t+2 ja heinäkuussa t+2. Lopulliset luvut laaditaan tuotetasolla tasapainotettuna normaalisti joulukuussa t+2. Pidemmällä aikavälillä voidaan myös aikasarjoja taaksepäin joutua muuttamaan esimerkiksi laskentamenetelmien, luokitusten tai käsitteiden muuttumisen takia. Kiinteähintaiset sarjat lasketaan käyttäen edellistä vuotta perusvuotena ja ketjuttamalla sarjat viitevuoden hintaisiksi.

Pääomakantatiedot päivitetään kaksi kertaa vuodessa, tammi- ja heinäkuussa.

Historialliset aikasarjat päivitetään uusimpien vuosien kohdalta vuosittain.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

5.1

Keskeiset tiedot julkistetaan Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Tilastotietokannat sisältävät yksityiskohtaisimman aineiston. Ensimmäisestä ennakkotiedosta järjestetään tiedotustilaisuus. Lisäksi tilastotiedot raportoidaan EU:n tilastovirastolle Eurostatille ja sitä kautta ne tulevat julkaistavaksi Eurostatin sekä OECD:n tietokannoissa.

5.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmän metatietoja ovat EKT2010 ja SNA2008 (vrt. kohta 1.3.) sekä eräät muut menetelmäkäsikirjat, joita on lueteltu mm. [Eurostatin verkkosivuilla](#).

Kansantalouden tilinpito -tilaston kotisivuilta löytyy [Suomen laskentamenetelmän kuvaus](#). Muita metatietoja ovat esim. Tilastokeskuksen [käsitietokannan tiedot](#) sekä toimiala- ja sektoriluokitukset [talousluokitukset -sivulla](#).

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Kansantalouden tilinpidon luvuista on saatavissa yhdenmukainen aikasarja vuositasolla alkaen vuodesta 1975. Lisäksi on historiallisia sarjoja, joista pisimmät alkavat vuodesta 1860. Kansantalouden tilinpidon tiedot ovat vertailtavissa muiden maiden vastaaviin tietoihin. Parhaiten vertailtavuus toimii EU:n ja OECD:n jäsenmaiden kesken.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kansantalouden tilinpito on muista tilastoista johdettu tilasto, jossa yhden tiedon arviointiin useasti käytetään monia eri lähdetilastoja. Tiedoissa saattaa olla eroja tilinpidon käyttämiin lähdetietoihin verrattuna. Lähdetilastojen ja kansantalouden tilinpidon välillä saattaa olla myös käsitteellisiä eroja. Esimerkkeinä mainittakoon tilinpidon pääoman muodostuksen vs. yritysten rakennetilastojen käyttöomaisuuden käsitteet ja käytettävissä olevan tulon käsite tilinpidon ja tulonjakotilaston välillä.

Tilinpito on ainoa käytettävissä oleva koko talouden kehitystä kuvaava yhtenäinen tilasto.

Lisätietoja

Tuomas Rothovius 029 551 3360

Olli Savela 029 551 3316

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

kansantalous@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kansantalouden tilinpito

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1795-8881 (pdf)